

ΠΑΤΕΡΑΣ: ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΣΗΜΕΡΑ; (ΤΕΞΗ ΧΡΙΣΤΟΥ ΤΟΝ ΠΡΟΔΡΟΜΟΝ)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#) / [Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#)

“Αμέμπτως ιεράτευσας Θεῷ τῷ Παντοκράτορι τῇ νομικῇ διατάξει, ὧ Ζαχαρία Προφήτα. Διό καί θυμιῶντί σοι, Ἄγγελος λέγων φαίνεται, τέξῃ Χριστοῦ τόν Πρόδρομον, μεσίτην ὄντα τοῦ Νόμου καί χάριτος τῆς ἐνθέου» (Εξαποστειλάριο της Ὁρθρου της εορτῆς του ἁγίου Ζαχαρίου του προφήτου, πατρός του ἁγίου Ἰωάννου του Προδρόμου, 5η Σεπτεμβρίου)

«Ιεράτευσες για τον Παντοκράτορα Θεό χωρίς καμία μομφή, ακολουθώντας τις διατάξεις του Μωσαϊκού Νόμου, Προφήτη Ζαχαρία. Γι’ αυτό και όταν θυμίαζες, Ἄγγελος Κυρίου σου φανερώθηκε λέγοντας ότι θα γεννήσεις τον Πρόδρομο του Χριστού, που θα είναι μεσίτης ανάμεσα στον μωσαϊκό νόμο και την ένθεη χάρη που θα έρθει στον κόσμο».

«Ο Προφήτης Ζαχαρίας καταγόταν από τον οίκο του αρχιερέως Αβιά, απογόνου του Ααρών, και έμενε στα Ιεροσόλυμα με την γυναίκα του Ελισάβετ, απόγονο και αυτή του Ααρών. Και οι δύο ζούσαν σύμφωνα με τις θείες εντολές, ήταν μάλιστα δίκαιοι και άμεμπτοι ενώπιον του Θεού. Είχαν μείνει όμως άτεκνοι και η ηλικία τους είχε περάσει. Την ημέρα της μεγάλης εορτής του Εξιλασμού, όταν ο Ζαχαρίας εισήλθε στον ναό για να προσφέρει θυμίαμα, είδε τον αρχάγγελο Γαβριήλ που του ανήγγειλε ότι θα λάβει από τον Θεό στα γηρατειά του υιό, που θα γίνει ο πρόδρομος του Κυρίου. Ο Ζαχαρίας δεν το πίστεψε, πέρασε την δοκιμασία εννέα μήνες να είναι μουγγός και όταν γεννήθηκε ο Ιωάννης και ο Ζαχαρίας έγραψε στο πινάκιο το όνομά του, λύθηκε η γλώσσα του και προφήτευσε την αποστολή του γιου του. Μετά την γέννηση του Χριστού ο Ζαχαρίας κήρυττε την αποστολή και του Χριστού και την παρθενία της Θεοτόκου, ζητώντας της να στέκεται στον τόπο των παρθένων εντός του ναού, προκαλώντας το μίσος των Ιουδαίων. Μετά την βρεφοκτονία στην Βηθλεέμ, οπότε και ο Ζαχαρίας έκρυψε την Ελισάβετ και τον Ιωάννη που ήταν 2,5 ετών σε ένα σπήλαιο, πέραν του Ιορδάνου, κατηγγέλη στον Ηρώδη και οι στρατιώτες τον φόνευσαν μεταξύ του ναού και του θυσιαστηρίου, στον τόπο όπου είχε ορίσει να στέκεται η Παναγία. Το αίμα του κύλησε ως το εσωτερικό του θυσιαστηρίου, μαρτυρώντας ενώπιον του Θεού την μαιφονία των Εβραίων. Οι ιερείς ενταφίασαν το σώμα του στον τάφο των πατέρων του στα Ιεροσόλυμα. Μετά το μαρτύριο του Ζαχαρία στον ναό των Ιεροσολύμων έγιναν σημεία και τέρατα, τα οποία προμήνυαν την κατάργηση της νομικής λατρείας, μετά την Ανάσταση του Χριστού. Οι ιερείς έπαυσαν να έχουν οπτασίες θεόπεμπτων αγγέλων, τους αφαιρέθηκε το χάρισμα της προφητείας και δεν μπορούσαν πλέον να δώσουν χρησμό από το Δαβίρ (το άδυτο του ναού), ούτε να ρωτήσουν στο εφούδ (άμφιο) του Ααρών και να διασαφηνίσουν στον λαό τα δυσνόητα σημεία της Παλαιάς Διαθήκης. Η μνήμη του προφήτου Ζαχαρία εορτάζεται από την Εκκλησία

στις 5 Σεπτεμβρίου κάθε χρόνο» («Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας», εκδόσεις ΙΝΔΙΚΤΟΣ, τόμος πρώτος)

Η μνήμη του προφήτου Ζαχαρία, του πατέρα του αγίου Ιωάννου του Προδρόμου, εκτός από το πνευματικό γεγονός της σπουδής πάνω στην ζωή ενός αγίου της Παλαιάς Διαθήκης, ο οποίος δόξασε τον Θεό με την αγάπη και την αφοσίωση σ' Αυτόν, πάλεψε να παραμείνει πιστός στην αποστολή του και, ακόμη και στην αμφιβολία του, παρέμεινε ταπεινός, μας δίνει την δυνατότητα να κατανοήσουμε και μία άλλη όψη της ζωής του, που έχει να κάνει με την δική μας. Είναι η πατρότητα, το ότι, έστω και σε μεγάλη ηλικία, ο Ζαχαρίας αξιώθηκε από τον Θεό να γίνει γονεύς. Είναι ότι είχε καημό που ήταν άκληρος. Είναι το ότι είχε επίγνωση πως το παιδί που έκανε δεν ήταν μόνο δικό του, αλλά, κυρίως, του Θεού. Ότι το παιδί του είχε μία συγκεκριμένη αποστολή την οποία θα επιτελούσε και ότι ο ίδιος ως πατέρας ήταν συμπαραστάτης αυτής της αποστολής και όχι πολέμιος.

Η πατρότητα σήμερα είναι κάτι που δεν αγγίζει την νοοτροπία του πολιτισμού και της κοινωνίας μας ως στόχος. Το αντίστοιχο ισχύει και για την μητρότητα. Δεν είναι μόνο η κατάργηση της σημασίας των αυτονόητων αξιών που πήγαζαν και από την ανθρώπινη φύση μας. Είναι και το αίσθημα πως προηγείται η ατομική ευτυχία, η οποία συνδέεται με την επαγγελματική και κοινωνική καταξίωση μέσω των επιτυχιών και του χρήματος, ενώ η γονεϊκότητα απαιτεί παραίτηση από την προτεραιότητα του εγώ, θυσία, αφιέρωση, κόπο, στέρηση, αυτό που ονομάζεται στην εκκλησιαστική γλώσσα «άσκηση». Ας μην παραθεωρήσουμε βέβαια και μία υφέρπουσα περιφρόνηση από την πλευρά εκκλησιαστικών ομάδων, οι οποίες αγίους και αγίες θεωρούν μόνο αυτούς και αυτές που έχουν παραιτηθεί από την γονεϊκότητα για να ζήσουν το «υπέρ την φύσιν», λησμονώντας όμως ότι κι αυτοί και αυτές από γονείς γεννήθηκαν. Η Εκκλησία τιμά ως αγίους και τον Ζαχαρία και την Ελισάβετ, τους γονείς, και τον Πρόδρομο, τον υιό. Δεν είναι το «κατά φύσιν» και το «υπέρ την φύσιν» το κριτήριο της αγιότητας, αλλά η αγάπη προς τον Θεό και τον συνάνθρωπο.

Τι σημαίνει πατρότητα όμως (και μητρότητα αναλόγως);

Πατέρας σημαίνει αυτός που έχει αποδεχθεί ότι ο άνθρωπος βρίσκει πληρότητα στην ζωή του μέσα από την σχέση που γίνεται δέσμευση. Και η δέσμευση περιλαμβάνει όλους τους τομείς της ανθρώπινης ύπαρξης, σωματικούς, ψυχικούς, κοινωνικούς, σαρκικούς. Πατέρας γίνεται αυτός που έχει αποφασίσει να δοθεί, να αγαπήσει πιο πάνω από τον εαυτό του. Και για να γίνει αυτό χρειάζεται προετοιμασία, χρειάζεται παράδειγμα από την οικογένεια στην οποία κάποιος μεγαλώνει. Όμως η αποτυχία των προηγούμενων δεν συνεπάγεται και την άρνηση της δοκιμής από αυτόν που μεγάλωσε, όπως δικαιολογεί πολλές φορές η επιστήμη.

Πατέρας γίνεται αυτός που επιλέγει και τον ρόλο του παιδαγωγού, δηλαδή νοιάζεται για τις αξίες με τις οποίες τα παιδιά του θα μεγαλώσουν, προσφέρει και προσφέρεται, βάζει όρια, γίνεται και αυστηρός όταν χρειαστεί. Πατέρας, κατά την πίστη, είναι αυτός ο οποίος και μιλά στα παιδιά του για τον Θεό, αλλά μιλά και στον Θεό για τα παιδιά του. Με έναν λόγο, πατέρας αληθινός είναι αυτός που βλέπει την δική του ζωή ως καιρό καλλιέργειας, βελτίωσης, θυσίας, αγώνα, τόσο για χάρη της συζύγου του, όσο και για χάρη των παιδιών του. Πατέρας και στάσιμος και βολεμένος δεν νοείται.

Στα παλαιότερα χρόνια ο πατέρας είχε τον ρόλο του επικεφαλής της οικογένειας, του αφέντη, του διοικητή, του εξουσιαστή. Η αγάπη δεν προϋπόθετε σχέσεις που θα προχωρούσαν προς ισοτιμία, αλλά ήταν στηριγμένη στην ιεραρχία. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μην μπορούν εύκολα ούτε η σύζυγος ούτε τα παιδιά να διαπιστώσουν την αγάπη του πατέρα γι' αυτά, καθώς στις σχέσεις κυριαρχούσε ένας φόβος, κάποτε συνοδευόμενος από θαυμασμό. Η αγάπη γινόταν και παρέμενε ανεκπλήρωτη έκφραση και ο πατέρας ήταν ο θεματοφύλακας της ηθικής της οικογένειας, επηρεασμένος κυρίως από τον κοινωνικό περίγυρο. Η εποχή μας εστιάζει περισσότερο στην αγάπη και την ελευθερία. Όμως και η κατάργηση οποιασδήποτε ιεραρχικής σχέσης δεν βοηθά, διότι η οικογένεια καλείται να πορευθεί σε αντίθεση με την κοινωνία, όπου η ιεραρχία εξακολουθεί να υφίσταται με τις διάφορες πλευρές της (ταξική, εξουσιαστική, κοινωνική, επαγγελματική). Ο αξιακός μετασχηματισμός στην οικογένεια δεν συνοδεύθηκε από αντίστοιχο μετασχηματισμό στην κοινωνία, ακριβώς διότι αυτός κατά βάθος δεν είναι εφικτός, εφόσον οι άνθρωποι δεν είμαστε τόσο ώριμοι ώστε να μην χρειαζόμαστε κάποιας μορφής εξουσία. Μπορεί σε κοινωνικό επίπεδο τα όρια να έχουν μετατοπιστεί προς το πιο φιλελεύθερο, αλλά δεν μπορούν να καταργηθούν.

Όσοι απομένουμε στην εκκλησιαστική ζωή και μας ενδιαφέρει η ενεργή σχέση με τον Θεό και την πίστη, χρειάζεται να ξαναδούμε το ζήτημα της πατρότητας (και της μητρότητας). Η μετατόπισή του στον χρόνο, «για να χαρούμε την ζωή χωρίς δεσμεύσεις», είναι ένα άνευ νοήματος ρίσκο. Οι παλιοί έλεγαν «η μικρός παντρέψου ή μικρός καλογερέψου». Είχαν δίκιο. Δύσκολα ο χορτάτος από εμπειρίες συμμαζεύει τον εαυτό του, διότι δεν έχει μάθει να ασκείται. Στην οικογενειακή ζωή κάθε μορφή ορίων, κάθε μορφή άσκησης, βοηθά το παιδί να έρθει πιο κοντά στον αληθινό εαυτό του. Να βρει τα στοιχεία του χαρακτήρα του. Να μπολιαστεί με αξίες. Να ωριμάσει γρηγορότερα, ώστε να νιώσει ότι η χαρά και η ευτυχία δεν βρίσκονται στην αποφυγή της δέσμευσης, αλλά στην ομορφιά της σχέσης που σε κάνει να χαιρέσαι αληθινά διότι αγαπάς. Και ο Θεός ευλογεί αυτόν τον δρόμο, καθώς, όπως ο προφήτης Ζαχαρίας, μας βοηθά να νιώθουμε ότι τα παιδιά μας, καίτοι είναι δικά μας, δεν είναι μόνο δικά μας. Έχουν την

προσωπικότητά τους, έχουν την κλήση τους από τον Θεό και τον εαυτό τους να ακολουθήσουν δικούς τους δρόμους και ότι χρέος των μεγαλυτέρων είναι η αγάπη, ακόμη και διά της σιωπής και της υπομονής όταν χρειάζεται!

π. Θεμιστοκλής Μουρτζανός

Πηγή: themistoklismourtzanos.blogspot.com